

Kudüs ziyaretlerimiz...

SALİHA MERVE KAYA *

Kasım 2014 ve Mart 2017 tarihlerinde toplam on gün kadar Kudüs'ü ziyaret etme imkânımız oldu. Bu yazıda orada gördüklerimizi, yaşadıklarımızı paylaşmak isteriz.

İlk gidişimizde ülkeye girişimizde herhangi bir sorun yaşamamış olsak da ikinci gidişimizde hiçbir açıklama yapılmadan üç saat kadar havaalanında bekletildik; eşyalarımız en ince ayrıntısına kadar arandı ve sorguya alındık. Ziyaretimizin ilkinde, Mescid-i Aksa'ya girişimiz, tam teçhizatlı askerî birlikler tarafından engellendi. Bu durumda, yolun kenarında, namaz kılınmak zorunda kalındı. İçeri alındığımızda ise yine askerlerin kontrolünden geçtik. İkinci gidişimizde Mescid-i Aksa'ya girişte zamansal bir bölünme olduğu; haftanın belirli günlerinde Yahudilerin alındığı; Müslümanların girişinin ise yasaklandığına şahit olduk. Yine her iki ziyaretimizde de tarihi mirasımızdan biri olan Mescid-i Aksa'nın -UNESCO'nun sitesinde Kudüs, tehlike altında bulunan dünya miras listesinde geçmektedir- çevresindeki Süleyman mabedinin olduğu düşüncesi ile yıllardır yapılan kazı çalışma alanlarını gördük; bu durumun Mescid-i Aksa'yı yıkılma tehlikesi ile karşı karşıya bıraktığı, hatta geçen yıl Mescid-i Aksa'da bir çökmenin gerçekleştiğini öğrendik. Ziyaretimiz kapsamında hem Yahudi hem de Müslüman mahallelerini gezme imkânımız oldu. Yahudilerin yaşadığı mahalleler; güzel, bakımlı, temiz, bol yeşillikli alanlardı. Müslüman mahalleleri ise tam aksine çöp içerisinde, pis ve bakımsızdı. Aynı belediyeye bağlı birbirine oldukça yakın mahalleler arasındaki bu keskin ayırım, neredeyse insana bu iki mahallenin aynı şehirde olduğunu unutturuyordu.

Müslüman olmanız, Yahudiler ile eşit kamu hizmetine sahip olamayacağınız anlamına gelmekteydi. İlk gidişimizde Mescidi Aksa'da tanıştığımız Arapça öğretmeni Filistinli bir kadın, sahip olduğu arsaya ev yapabilmek için yaklaşık iki yüz bin dolar değerinde ruhsat parası vermesi gerektiğini ve bu parayı karşılayamadığından kirada oturduğunu ifade etti. Kudüs'te yaşam oldukça pahalı ve bu paranın verilmesi oldukça zordu. Orada tanıştığımız Müslümanlar -neredeyse hepsi gençti- anlayabildiğimiz kadarıyla, ekonomik ve siyasî açıdan güçlü bir otoriteye rağmen sonunda ölüm dahi olsa haksızlık karşısında susmayan, haklarını meşru yollarla korkusuzca savunan, bilinçli, topraklarına ve değerlerine sahip, eğitilmiş insanlardı. Ancak maddi durumları oldukça kötüydü. Buna rağmen, hâkim siyasî otoritenin maddi ve psikolojik baskıları, Müslümanları, dinlerine daha bağlı hâle getirmişti. Bugün, İsrail devletinin nasıl kurulduğu, Kudüs'te ve Filistin bölgelerinde, özellikle Gazze'de neler yaptığı, bütün dünyanın bildiği bir gerçek. Kısa ziyaretimden çıkarttığım sonuçlardan biri de Kudüs konusunda hassas olan herkes oraya gitmeli, anlattıklarımız ve çok daha fazlası yerinde görülmeli, hissedilmeli, Mescid-i Aksa'nın sahipsiz ve orada yaşayan, varlık mücadelesi veren Müslümanların yalnız olmadığı gösterilmelidir. Kudüs'te insanlığın onurunu korumayan, kutsal yerlere saygı duymayan, bu toprakları adaletle yönetmeyen mevcut siyasî iktidara, geçmişte olduğu gibi şimdi de kutsal yerlere adaletle hükmedecek olan gerçek sahiplerinin bizler olduğu gösterilmelidir!

* İbn Haldun Üniversitesi Hukuk Bölümü Araştırma Görevlisi.